

σμα...

Δὲν εἶχα φτάσει ἀκόμη σὸ ὀπί μου μὲ τὶς σανίδες καὶ νὰ, βλέπω τὴν κυρὰ Παύλαινα, γνωστὴ προξενήτρα τοῦ χωριοῦ βιασικὴ—βιασικὴ νὰ πηγαίῃ πρὸς τὸ ὀπί τοῦ Παντελῆ, ποῦ ἦταν γείτονας μου. Μυρίστικε ἀμέσως τὶ ἔτρεχε καὶ πρὶν μὲ καλημερῆσθαι ἀκόμη τῆς εἶπα:

—Κάτι πρῶτ—πρῶτ καὶ βιασικὴ, κυρὰ Παύλαινα, καμμιά καινούργια προξενειὰ πάλι, αἴ;

—“Ὅχι παιδί μου, δὲν εἶναι τίποτε...”

—Ποῖνον, μῶρ’ τὰ πουλᾶς ἀδελά; Ἐμένα;... Ἄφοῦ μοῦ τὰ κρύβεις ἐσὺ, νὰ σοῦ τό πῶ ἐγώ... Τὰ μάγια χάλασαν!

Ἐμεινε οἶν ἀστραποχτυπημένη σὸ λόγο μου. Κι’ ὕστερα:—Τὰ μάγια χάλασαν εἶπε: Κούφιος ὁ τόπος ποῦ ε’ ἀκούει. Καὶ τί μάγια ποῦ λές, παιδί μου; Εἶσαι σὰ καλὰ σου;

—Ἄφτα ἀδελά, κυρὰ Παύλαινα, καὶ πές μου καθαρὰ τὴν πᾶσα ἀλήθεια. Δὲν θέλεις νὰ προξενήθῃς σὸν Παντελῆ τὴ Δάφνη;

—Ἔτσι εἶνε, παιδί μου;

—Ἄμ τὰ ξέρω γὰρ! δὲν στέοιπα;.. Νὰ κι’ ἓνα σημάδι: οἱ τραπημένες σανίδες.. Τὶς ξεκάρφωσα ἀπὸ κεῖ ποῦ τὶς εἶχαν καρφώσει οἱ μάγισσες, οἱ στρίγγλες...

Ὅση προθυμία καὶ βιασὴν εἶχε ἡ κυρὰ Παύλαινα ἢ προξενήτρα ὄντας πήγαγε σὸ τοῦ Παντελῆ μ’ ἄλλη τόση λύπη καὶ καρδιὰ καῦμένη γύριζε πίσω, χωρὶς κᾶν νὰ χτυπήσῃ σὴν πόρτα τοῦ Παντελῆ.

Ἐτρεξα σὴ μάννα τῆς Δάφνης καὶ τῆς μολόγησα τὸ καὶ τὸ, ὅλα τὰ πάντα. Κι’ ἡ καῦμένη ἢ μάννα τρόμαξε οἶν ἄκουσε τὰ φοριχτὰ μάγια, ποῦ ἤθελαν νὰ κάμουν τῆς κόρης της, γιατί δὲν τὸν ἤθελαν τὸν Παντελῆ, τὸν μεθύστακα. Καὶ γιὰ νὰ προλάβῃ κάθε κακὸ τὴν ἀρραβώνιαζε τὴν Κυριακὴ μὲ τὸ Μῆτσο τοῦ Παρᾶ...

Τρεῖς μέρες ὕστερ’ ἀπ’ τοὺς ἀρραβῶνες μαθεύτηκε σὸ χωριὸ πῶς ὁ Παντελῆς εἶχε ἐξελλασθῆ—κανένας δὲν ἤξαιρε γιατί—καὶ τὸν πήγαγε δεμένο σὴν Πέπελη, σὸν μοναστήρι τῆς Δρόπολης, ποῦ πᾶνε τοὺς ζουρλοῦς.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ΟΙ ΔΙΕΠΟΝΤΕΣ ΤΑΣ ΑΠΟΔΗΜΙΑΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ ΝΟΜΟΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀλληλεγγύης τῶν πτηνῶν τούτων.

Ἡ ἰδιότης αὕτη καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα δὲν εἶναι ὅμως ἰδιάζουσα εἰς τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀλλὰ κοινὴ διὰ μεγάλων ἀριθμῶν ἀποδημητικῶν πτηνῶν. Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ παραθέσωμεν ἓνα ἀρκετὰ τυπικὸν παράδειγμα ἐκ μιᾶς ἐξ ἴσου ἀτρόμου οἰκογενείας ἀποδημητικῶν πτηνῶν, τῶν γεράνων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1923 εἶς κυνηγὸς δῦρει

τὸ δπλον του κατὰ τεσσάρων ἐκ τῶν πτηνῶν τούτων ποῦ εἶχον λάβει τὴν ἄγουσαν πρὸς Νότον καὶ τραυματίζει ἓν ἐξ αὐτῶν. Ἡ πλνγὴ δὲν εἶναι θανάσιμος καὶ τὸ πτηνὸν συλλληφθὲν καὶ ἀφοῦ ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν πλνγὴν του ἀνεπτύχθη εἰς ἓνα κῆπον πλνσίον τοῦ τόπου τῆς συλλήψεώς του.

Τὴν ἐπομένην ἄνοιξιν ἦτο ἐξ μῆνας μετὰ τὸ θυμβᾶν ποῖα ἦτο ἡ ἐκπληξὶς τοῦ κυνηγοῦ, ὅταν εἶδε ν’ ἀποοπῶνται ἀπὸ ἓνα πλῆθος γεράνων ποῦ ἐπέδρεφον τρεῖς ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ περιφέρωνται πλνσίον τοῦ μέρους, ὅπου ἐπληγῶθη ὁ σύντροφός των καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἄ-

νεκάλυψαν τὸν αἰχμάλωτον νὰ τὸν πλησιάσουν καὶ μὲ ὀφείας φωνὰς νὰ τὸν καλοῦν νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, ἐνῶ αὐτὸς εἰς μάτην κινεῖ τὰς πτέρυγας του καὶ ἀπαντᾷ μὲ ἀγωνίαν εἰς τὰς ἐπικλήσεις των.

Ἡ ὀκνηὺς αὕτη διήρκεσε, μέχρις ὅτου προσέτρεξαν πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ μὲ περιέργειαν παρηκολούθουν τὰ διαδραματιζόμενα, πρῶτα ποῦ ἐτρόμαξε τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἠνάγκασε νὰ φύγουν.

Εἶναι βέβαια ἀδύνατον νὰ διαπιστωθῇ ὅτι τὰ τρία ταῦτα ἦσαν οἱ τρεῖς διασωθέντες σὺντροφοὶ τοῦ πληρωθέντος πτηνοῦ.

Πλὴν ὑπάρχουν ἑκατὸν πιθανότητες ἐναντίον μᾶς, ὅτι πράγματι πρόκειται περὶ αὐτῶν.

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πρόκειται περὶ ἐνὸς δείγματος μνήμης κοί πιδότῃτος ζωϊκῆς, ἥτις ἀξίζει νὰ ἐξαρθῇ.

Οἱ Γέρανοι μᾶς παρέχουν ἐξ ἄλλου ἐπιτὼν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν ἀποδημιῶν ἀντικείμενα ἐνδιαφερομένων ἐρευνητῶν.

Ὁ κοινὸς γέρανος δὲν σταματᾷ εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον, ὅτε φθάνει εἰς αὐτήν, ἀλλὰ προχωρεῖ βορειότερον. Πλὴν ἐνῶ εἶδομεν, ὅτι τὸσον οἱ πελαργοὶ ὁσον καὶ τὰ χελιδόνια δὲν ἐπιστρέφουν ἢ κατὰ ζεύγη, οἱ γέρανοι καὶ ἔρχονται καὶ φεύγουν εἰς μεγάλα πλῆθη. Οὗτοι βαδίζουν πάντοτε κατὰ τρόπον, ὥστε σχηματίζεται τρίγωνον καὶ τοῦτο διὰ λόγους μηχανικοῦς.

Ἡ κατάταξις αὕτη ἐπιτρέπει πράγματι εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ομάδος νὰ κερδίζουν ἀρκετὰ ἐκ τῆς προσπαθείας τοῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τριγώνου πετώντος πτηνοῦ νὰ ὀχίξῃ τὸν ἀέρα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐπὶ κεφαλῆς πτηνὸν κουράζεται ταχύτερον τὰ ἄλλα πτηνὰ τὸ ἀντικαθίστοῦν κατὰ ὀριζόμενα χρονικὰ διαστήματα, ἕνα ἑκάστον μὲ τὴν δεξιὰν των.

Πρὶν ἐπιχειρήσουν τὸ ταξειδιὸν των πρὸς τὸν Νότον σὺντροφίζονται οἱ Γέρανοι καθὼς καὶ οἱ Πελαργοὶ εἰς ὀριζόμενα μέρη, ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ ἀναχωροῦν ὅλοι μαζὺ μὲ μεγάλας φωνὰς. Μόλις

φθάσουν εἰς τὰ μέρη ἐνθα πρόκειται νὰ διέλθουν τὸν χειμῶνα κτυποῦν τὰ πτερὰ των ψαύουν τὸ ἔδαφος καὶ βρισκουν μίαν νησίδα εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἔχη ἐγκατασταθῇ ἄλλη ὁμάς καὶ ἐκεῖ κτίζουν τὰς ὄωλεάς των.

Ὁλόκληρον τὸ διάστημα ποῦ παραμένουν εἰς χώρας ξένας, ζοῦν κατὰ μεγάλας ὁμάδας καὶ δέχονται πολλακίς εἰς τὴν σὺντροφίαν των καὶ συγγενῆ εἶδη π. χ. ἐν Ἀφρικῇ τὰς ἀνθρωποειδεῖς δεσποινίδας, εἰς τὰς Ἰνδίας, τὸ Σιάμ καὶ τὴν Νότιον Κίναν τὰ λευκογέρανα.

Κάθε πρωὶ ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγρούς πρὸς ἀναζήτησίν τῆς τροφῆς των καὶ ἐπιστρέφουν μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν αὐτῆς εἰς τὴν κατοικίαν τους, ἐνθα καὶ παραμένουσι ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα παίζοντες μεταξὺ των, πλῆνοντα καὶ καθαρίζοντα τὰ πτερὰ των.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μᾶς διηγεῖται ὁ Μπρέμ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς συνθηκὰς τῶν πτηνῶν τούτων.

Διὰ τῶν μελετῶν τοῦ διαδήμου τούτου φυσιολογικοῦ, καθὼς καὶ ἐξ ἄλλων διαπιστώσεων γενομένων βραδύτερον μαθητόμενον ὅτι οἱ γέρανοι δὲν μεταβαίνουν καθὼς τὰ ἄλλα ἀνωτέρω ἀναφερθέντα εἶδη ἀποδημητικῶν πτηνῶν, μόνον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν Ἰνδιῶν καὶ αὐτῆς τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς ἥτις καὶ φαίνεται νὰ εἶναι ἡ χώρα τῆς προελεύσεώς των. Ἐξ ἄλλου ἢν τὰ πτηνὰ ταῦτα παρατηρήσωμεν ἐπισταμένως ὑπὸ τὰ κλίματα ταῦτα θὰ ἴδωμεν ὅτι αἱ σὺνήθαιαι των ἐνταῦθα διαφέρουν αἰσθητῶς ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας ἔχουν εἰς τὰ κλιματὰ μας τοῦ Βορρᾶ.

Πράγματι ἐνῶ ἐκεῖ κάτω εἶνε παρόμοια πτηνὰ ἐδῶ τούναντίον εἶναι πτηνὰ τῶν ἐλῶν καὶ γενικῶς ὑγρῶν πεδιάδων, αἵτινες τρόπον τινὰ εἶναι καὶ ἡ βοσκῆ των, ἐνθα καὶ τροφὴ των καὶ ὁ τρόπος των τοῦ ἐνεργεῖν εἶναι διάφοροι.

Εἰς τὰ θερμὰ κλίματα βλέπωμεν, ὅτι οἱ γέρανοι ζοῦν κατ' ἀέλας, πολλακίς δὲ σὺντροφεύονται καὶ ἀπὸ ἄλλα εἶδη

πιπνών.

Είς τὰ κλίματά μας ἀπεναντίας μόλις φθάσουν ἀπομονοῦνται κατὰ ζεύγη καὶ δὲν ἀνέχονται κανένα ὁμοίον των εἰς τὴν γειτονειάν των.

Ἐχουν ἐπίσης μίαν ἐξαιρετικὴν δυσπιστίαν καὶ κρύπτουν τὰς φωλεὰς των μὲ ζηλευτὴν ἐπιμέλειαν.

Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ἐρωδιῶν, τῶν φοινικοπτέρων, τῶν χαραδριῶν κ.λ.π. εἶναι μεγάλα ἀποδημητικὰ πτηνὰ ἐφωδιασμένα μὲ ἰσχυρὰ τέραθ διὰ τὴν μεγάλην πτώσιν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς ὅλα τὰ εἶδη ταῦτα τῶν πιπνῶν. Θὰ ἀρκεσθῶμεν νὰ ἀναφέρωμεν ὡς ἐξαιρέτιν εἰς τὸν γενικὸν κανόνα ἂψ ἑνὸς μὲν τὰς ὠτιδας, αἵτινες ἄν καὶ ταξεὶ διωτικαί, δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι ὡς κυρίως ἀποδημητικὰ πτηνὰ, καθότι τὰ ταξειδιά των εἶναι τελείως ἀκανόνιστα, συμβαίνει πολλάκις, ὥστε ἐπὶ πολλὰ εἶη νὰ μὴ ἐκτελοῦν τὰ ταξειδία ταῦτα, ἂψ ἑτέρου δὲ τοὺς ἰγάμας κ.λ.π. γνωστοὺς εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ Ἀφρικὴν καὶ αἵτινες δὲν ἔρχονται ποδῶς εἰς τὰς χώρας μας τοῦ βορρᾶ.

Μία μόνον λέξις ἀκόμη διὰ τίς πεκατώσεως τῶν ὁποίων τὰ ὁρομολόγια ἐδημοσιεύθησαν τελευταίως καί εἰς τὸν τύπον τῆς Δρέδδης εἰς σειρὰν ἄρθρων, τῶν ὁποίων μικρὰν περιληψὴν δίδομεν ἐνταῦ

θα.

Καθὸσον ἔρχονται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἢ δυτικὴν Εὐρώπην ἐπιτρέφουν ἢ εἰς τὸ Μαρόκον διὰ τῆς πεδιάδος τοῦ Ροδανοῦ τὰ Πυρηνναῖα καὶ τὴν Ἰσπανίαν ἢ εἰς τὴν Τύνιδα διὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας ἢ καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν διὰ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἀκολουθοῦν μίαν γενικὴν κατεύθυνσιν νοτιοδυτικὴν πρὸς δυσμὰς καὶ νοτιοανατολικὴν πρὸς ἀνατολάς καὶ πετοῦν μὲ μέσθ ταχύτητα 450—500 χιλιομέτρων τὴν ἡμέραν.

Τὰς νύκτας σταματοῦν εἰς τὰ δάση, ἀνασκάπτουν τὸ ἔδαφος μὲ τὸ ῥάμφος των καὶ εὐρίσκουν τὰς τροφὰς των, αἵτινες δυνίδανται εἰς διαφόρους σκώληκας καὶ ἔντομα.

Εἶναι ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι, ἐνφ πάντα τὰ ἄλλα ἀνωτέρω ἀναφερθέντα πτηνὰ διέρχονται κατὰ τὸ πλεῖστον τὸν Τροπικὸν καὶ τὸν Ἰσημερινὸν ἀκόμη, ἢ Μπεκάτω δὲν προχωρεῖ πέραν τῆς ἀλύσεως τοῦ Ἀτλαντος. Ἐκ πλάνης ἄλλωτε ἐπιστεῦετο, ὅτι φθάνει μέχρι τῆς Σινεγάλης. Ὡρισμένος μάλιστα ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν σταματᾷ εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν καὶ δὲν διέρχεται τὴν Μεσόγειον.

Ω.

